

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2To/34/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3714010312
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3714010312.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tótha a sudcov JUDr. Dušana Krč-Šeberu a JUDr. Patrika Príbelského, PhD., v trestnej veci proti obžalovanému A. B., pre prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods.1 Tr.zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 19. januára 2015, sp. zn. 1T/63/2014, na verejnom zasadnutí konanom dňa 5. novembra 2015 v Trenčíne, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods.1 písm.a), b), d) Tr.por. z r u š u j e s a napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods.3 Tr.por. sa

obžalovaný A. B. - nar. XX.X.XXXX v A., trvale bytom A., F.
cesta č. XXX/XX

podľa § 285 písm.a) Tr.por.

o s l o b o d z u j e

spod obžaloby Okresnej prokuratúry v Považskej Bystrici sp.zn. Pv 503/13/3306 zo dňa 21.7.2014, podanej na okresný súd dňa 23.7.2014 pre skutok obžalobou kvalifikovaný ako prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods.1 Tr.zák., ktorého sa mal dopustiť tak, že

dňa 21. 4. 2013 v čase o 02.30 hod. v obci Beluša, okres Púchov, na križovatke ulíc Farská a Krížna, prechovával pri sebe 1 ks plastového uzatváracieho sáčku o rozmeroch 4 cm x 7 cm s obsahom suchého materiálu rastlinného pôvodu zelenohnedej farby a 1 ks krabičky od cigariet s obsahom vysušených úlomkov rastlinného materiálu zelenej farby, ktoré dobrovoľne vydal policajtom Obvodného oddelenia PZ Púchov a následným znaleckým skúmaním bolo zistené, že v

- plastovom uzatváracom sáčku sa nachádzali časti rastlín rodu Cannabis / konopa / o hmotnosti 0,15 g s obsahom tetrahydrokanabinolu / THC/ v množstve 11 mg v čistom stave, s koncentráciou 7, 4 % hmotnostného THC,

- krabičke od cigariet sa nachádzali časti rastlín rodu Cannabis / konopa / o hmotnosti 0,98 g s obsahom tetrahydrokanabinolu / THC / v množstve 62 mg v čistom stave, s koncentráciou 6, 3 % hmotnostného THC,

ktoré množstvá zodpovedajú najmenej trom obvykle jednorazovým dávkam na použitie, pričom v zmysle zák. NR SR č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení

neskorších predpisov a jeho príloh rastliny rodu Cannabis- konope sú zaradené do I. skupiny omamných látok a tetrahydrokanabinol / THC / ako hlavná aktívna zložka konope je zaradený do I. skupiny psychotropných látok,

pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

o d ŏ v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 19. januára 2015, sp. zn. 1T/63/2014, bol obžalovaný A. B. uznaný vinným z prečinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods.1 Tr.zák. na skutkovom základe, že dňa 21. 4. 2013 v čase o 02.30 hod. v obci Beluša, okres Púchov, na križovatke ulíc Farská a Krížna, prechovával pri sebe 1 ks plastového uzatváracieho sáčku o rozmeroch 4 cm x 7 cm s obsahom suchého materiálu rastlinného pôvodu zelenohnedej farby a 1 ks krabičky od cigariet s obsahom vysušených úlomkov rastlinného materiálu zelenej farby, ktoré dobrovoľne vydal policajtom Obvodného oddelenia PZ Púchov a následným znaleckým skúmaním bolo zistené, že v

- plastovom uzatváracom sáčku sa nachádzali časti rastlín rodu Cannabis / konopa / o hmotnosti 0,15 g s obsahom tetrahydrokanabinolu / THC/ v množstve 11 mg v čistom stave, s koncentráciou 7, 4 % hmotnostného THC,

- krabičke od cigariet sa nachádzali časti rastlín rodu Cannabis / konopa / o hmotnosti 0,98 g s obsahom tetrahydrokanabinolu / THC / v množstve 62 mg v čistom stave, s koncentráciou 6, 3 % hmotnostného THC,

ktoré množstvá zodpovedajú najmenej trom obvykle jednorazovým dávkam na použitie, pričom v zmysle zák. NR SR č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov a jeho príloh rastliny rodu Cannabis- konope sú zaradené do I. skupiny omamných látok a tetrahydrokanabinol / THC / ako hlavná aktívna zložka konope je zaradený do I. skupiny psychotropných látok.

Za to bol odsúdený podľa § 171 ods. 1 Tr. zák., za použitia § 38 ods. 2 Tr. zák., na trest 8 mesiacov odňatia slobody, výkon ktorého mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. podmienenčne odložený a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. mu bola určená skúšobná doba 2 roky.

Citovaný rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože ho obžalovaný v zákonnej lehote napadol odvolaním proti výroku o vine a treste. V písomných dôvodoch odvolania podaných prostredníctvom svojho obhajcu poukazoval v prvom rade na ustanovenie § 119 ods.4 Tr.por., podľa ktorého dôkaz získaný nezákonným donútením alebo hrozbou donútenia sa nesmie použiť v konaní, okrem prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila. V súvislosti s týmto ustanovením podľa jeho názoru boli v predmetnej trestnej veci základné dôkazy a to plastový obal s obsahom neznámej hnedej látky o hmotnosti 0,4 gramu a papierový obal z cigariet zn. Marlboro s obsahom neznámej sušenej rastliny o hmotnosti 2,6 gramu, zadovážené nezákonným spôsobom. Poukázal pritom na výpoveď svedka Q. z hlavného pojednávania, ktorý uviedol, že „následne sme túto osobu (obvineného) vyzvali, aby nám vec dobrovoľne vydala, kde sme ju poučili podľa tohto vydania, kde sa tam poučenie nachádza, že si môže spôsobiť trestné stíhanie. Vlastne osoba s týmto súhlasila a vec nám vydala.“ Z výpovede svedka R. N. na hlavnom pojednávaní vyplýva, že „pán B. bol vyzvaný pokiaľ má pri sebe trebárs nejaké zbrane alebo nejaké omamné látky, alebo veci pochádzajúce z trestnej činnosti, aby ich vydal, najmä tie zbrane predtým ako bol predvedený, kde počas tohto vydal tie veci, ktoré sme uviedli do úradného záznamu.“ Zo zápisnice o vydaní veci zo dňa 21.4.2013 v spojení s výsluchom svedka U. Q. možno potom vyvodiť záver, že veci uvedené v predmetnej zápisnici boli vydané na základe poučenia o možnosti uložiť poriadkovú pokutu, ako aj na základe poučenia o následkoch trestného stíhania. Podľa názoru obžalovaného takto získaný dôkaz bol získaný nezákonným spôsobom, nie je ho možné použiť v trestnom konaní, nakoľko bol získaný v rozpore so všeobecnou zásadou a to zákazom nútenia k obvineniu seba samého. Ďalším pochybením, ktoré obžalovaný namietal bola skutočnosť, že vo veci bol pribratý uznesením vyšetrovateľa zo dňa 10.5.2013 Kriminálny a expertízny ústav PZ za účelom skúmania neznámej látky vydané obvineným, pričom predmetné uznesenie obvinenému doručené nebolo aj napriek skutočnosti, že priamo v uznesení

sa uvádza ako podozrivý A. B.. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhol, aby Krajský súd v Trenčíne zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a spod obžaloby ho oslobodil.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní zástupkyňa krajskej prokuratorky uviedla, že navrhuje odvolanie obžalovaného ako nedôvodné podľa § 319 Tr.por. zamietnuť.

Obhajca navrhol zrušiť napadnutý rozsudok v celom rozsahu a obžalovaného spod obžaloby oslobodiť s poukazom na dôvody uvádzané v písomnom odôvodnení odvolania.

Obžalovaný uviedol, že sa pridržiava slov svojho obhajcu a žiadal, aby bol spod obžaloby oslobodený.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr.por. alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr.por.

Z podnetu podaného odvolania krajský súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je dôvodné. Okresný súd sa totiž v prejednávanom prípade nevyrovnal správne s otázkou vyhodnotenia zákonnosti zadovážených dôkazov v prípravnom konaní, súvisiacich so skutočnosťou, či služobný zákrok policajtov a ich následný postup bol vykonaný v súlade so zákonom o Policajnom zbore, resp. Trestným poriadkom.

V rámci preskúmania napadnutého rozsudku ako aj konania mu predchádzajúceho krajský súd zistil, že rozhodujúcimi a zásadnými pre uznanie obžalovaného vinným z trestného činu kvalifikovaného ako prečin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák., boli vecné dôkazy a to plastový obal s obsahom neznámej hnedej látky o hmotnosti 0,4g a papierový obal z cigariet zn. „Marlboro“ s obsahom neznámej sušenej rastliny o hmotnosti 2,6g, zaistené u obžalovaného A. B. príslušníkmi polície, ktoré boli následne predložené na znalecké skúmanie a bolo zistené, že ide o rastlinu konope s takým množstvom účinnej látky drogy, zaradenej do I. skupiny omamných látok, ako sa uvádza v rozsudku súdu prvého stupňa.

Okolnosti za akých bola vykonaná kontrola obžalovaného a vydanie predmetných vecí vyplýva z výpovedí svedkov U. Q. a R. N., ako aj zápisnice o vydaní vecí.

Svedok U. Q. - príslušník polície, vykonávajúcej hliadku spolu s kolegom N., vo svojej výpovedi priebeh zákroku voči obžalovanému popísal tak, že potom, ako kontrolovali obžalovaného, tento uviedol, že nemá doklady, nakoľko mu ich zobrali kukláči. Keďže nevedel preukázať svoju totožnosť, poučili ho, že bude predvedený na oddelenie polície za účelom zistenia jeho totožnosti. Následne vykonali bezpečnostnú prehliadku a vyzvali obžalovaného, aby ak má u seba nejakú zbraň, túto vyložil. Obžalovaný uvádzal, že žiadnu zbraň nemá a začal vyvracať vrecká, počas čoho mu vypadol na zem malý sáčok s hnedou neznámou látkou. Keďže nadobudli podozrenie, že sa jedná o drogy, poučili ho a vyzvali na jej vydanie. Obžalovaný sáčok zo zeme zdvihol a podal svedkovi N.. Keďže vzniklo podozrenie, že obžalovaný mohol mať pri sebe aj ďalšie drogy, bol poučený a vyzvaný, aby tieto vydal, na čo obžalovaný z úložného priestoru vo dverách motorového vozidla vybral krabičku od cigariet, v ktorej sa nachádzala neznáma sušená rastlina a túto dobrovoľne vydal hliadke. Následne ho predviedli ho na políciu za účelom zistenia totožnosti, kde však odmietol podpísať zápisnicu o dobrovoľnom vydaní vecí. Obžalovaného nepoznal, nemal dôvod voči nemu krivo vypovedať. Aj na hlavnom pojednávaní uviedol, že je to jednoznačne obžalovaný, teda osoba, ktorú kontroloval.

Svedok R. N. zhodne ako v prípravnom konaní, tak aj na hlavnom pojednávaní v celom rozsahu potvrdil výpoveď svojho kolegu U. Q., kde uviedol, že potom, ako bol kontrolovaný obžalovaný, tento im dobrovoľne vydal sáčok s hnedou neznámou látkou, pričom následne bol predvedený za účelom zistenia totožnosti, nakoľko nemal pri sebe doklady s odôvodnením, že mu ich v minulosti zobrali kukláči. Na hlavnom pojednávaní na otázku prokuratorky, aby podrobnejšie popísal priebeh bezpečnostnej prehliadky uviedol, že obžalovaný bol vyzvaný, aby pokiaľ má nejaké zbrane, prípadne drogy alebo veci pochádzajúce z trestnej činnosti, aby ich vydal. Na to obžalovaný najskôr vyvracal vrecká, niečo mu

vypadlo a potom vydal aj predmetnú krabičku. Potom, ako bol k tomuto vypočúvaný, odmietol čokoľvek podpísať. I tento svedok uviedol, že sa jednoznačne jedná o obžalovaného, tohto spoznal.

Zo zápisnice o vydaní veci zo dňa 21.04.2013 vyplýva, že dňa 21.4.2013 v čase o 02.30 hod. bol v zmysle § 89 ods.1,3 Tr.por. vyzvaný A. B. na vydanie jedného plastového obalu s obsahom neznámej hnedej látky o hmotnosti 0,4g a papierového obalu z cigariet zn. „Marllboro“ s obsahom neznámej sušenej rastliny o hmotnosti 2,6 g. Po poučení podľa § 89 ods.1 Tr.por. o povinnosti vec na vyzvanie vydať a po upozornení na možnosť odňatia veci, ako i na možnosť uloženia poriadkovej pokuty, vyzvaná osoba dobrovoľne vydáva vyššie uvedené veci. Uvedenú zápisnicu spísal poverený príslušník PZ R. N., pričom podozrivý A. B. predmetnú zápisnicu odmietol podpísať.

Z uvedeného vyplýva, že postup príslušníkov polície v danom prípade bolo možné považovať za služobný zákrok podľa § 9 ods. 3 zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore a to s poukazom na ustanovenie § 18 ods. 1 <aspi://module='aspi'&link='171/1993 Z.z.%2523P18'&ucin-k-dni='30.12.9999'> zák. č. 171/1993 Z. z., podľa ktorého policajt je oprávnený vyzvať osobu, ak je to potrebné na plnenie úloh podľa zákona o policajnom zbore, aby preukázala svoju totožnosť. S tým súvisí aj následné predvedenie na oddelenie polície.

Ďalší postup príslušníkov polície však už v súlade so zákonom nebol, najmä pokiaľ sa týka postupu pred výzvou na vydanie veci.

Krajský súd poukazuje na to, že podľa ustanovenia § 8 ods. 2 Zákona o Policajnom zbore, podľa ktorého policajt je pri vykonávaní služobnej činnosti spojenej so zásahom do práv alebo slobôd osoby povinný túto osobu hneď, ako je to možné, poučiť o jej právach, ktoré sú ustanovené v tomto zákone alebo v inom všeobecne záväznom právnom predpise. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý judikoval, že ani verejný záujem na odhaľovaní, stíhaní trestného činu a potrestaní páchatela, nemôže ospravedlniť taký postup, ktorý zasahuje do samotnej podstaty práva obvineného na obhajobu, vrátane práva nebyť nútený obviňovať sám seba. Zákaz nútiť osobu, aby prispela k svojmu obvineniu, či usvedčeniu, teda znamená nielen zákaz nútiť podozrivú osobu, či obvinenú osobu k výpovedi, ale aj zákaz nútiť takúto osobu k súčinnosti alebo k aktívnemu konaniu, ktoré je potrebné na usvedčenie takejto osoby, teda napr. aj o zákaz nútiť podozrivú osobu, aby vydala, či vyložila veci, a to aj veci, ktoré ju môžu spojiť s trestnou činnosťou.

V predmetnej veci však ani z úradného záznamu, ale ani z protokolu o vydaní veci a jednotlivých výpovedí svedkov a obvineného však nevyplýva skutočnosť, že by A. B. bol v súvislosti s výzvou na dobrovoľné vydanie veci poučený o práve nebyť nútený obviňovať sám seba, pričom bez tohto náležitého poučenia bol vyzvaný na vydanie plastového obalu s obsahom neznámej hnedej látky a papierového obalu z cigariet zn. „Marllboro“ s obsahom neznámej sušenej rastliny. Z výpovede príslušníkov síce vyplýva, že k nejakému poučeniu došlo (vo výpovediach obsah poučenia neuvádzajú) avšak v kontexte so zápisnicou o vydaní veci je zrejmé, že išlo o poučenie o povinnosti vec vydať v zmysle § 89 ods.1 Tr.por. Absencia náležitého poučenia o práve nebyť nútený obviňovať sám seba v danom momente bola zásadným pochybením príslušníkov polície. Ak sa osoba obvineného zdala príslušníkom polície podozrivá, či už zo spáchania priestupku, alebo trestného činu, mali povinnosť najskôr tejto osobe oznámiť, z čoho je podozrivá a následne ju poučiť o jej právach, a to aj o práve, že k priznaniu sa zo spáchania priestupku alebo trestného činu nemožno nikoho nútiť, ku ktorému patrí aj právo neprispieť žiadnym aktívnym spôsobom, či už priamo, alebo nepriamo k svojmu obvineniu. V prípade, že vzniklo podozrenie zo spáchania trestného činu (napríklad z prechovávanía omamných látok) v čase keď mu vypadol predmetný sáčok z vaku, mali príslušníci polície už postupovať podľa Trestného poriadku, t.j. osobu podozrivú zo spáchania trestného činu zadržať podľa § 85 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='301/2005 Z.z.%252385'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Tr. por. a podľa § 102 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='301/2005 Z.z.%2523102'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Tr. por. vykonať osobnú prehliadku so súhlasom prokurátora. Nemožno akceptovať argumentáciu, že obvinený predmetné veci vydal dobrovoľne na základe výzvy príslušníka bez toho, aby bol náležite poučený o práve nebyť nútený obviňovať sám seba (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Tdo/11/2013 zo dňa 29.05.2013), pričom dokonca z zápisnice o vydaní veci je zrejmé, že išlo o poučenie o povinnosti vec vydať v zmysle § 89 ods.1 Tr.por., teda dokonca pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty. Nad rámec uvedeného krajský súd uvádza, že pokiaľ by aj došlo k vykonaniu bezpečnostnej prehliadky v zmysle § 22 Zákona č. 171/1993 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='171/1993 Zb.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> o

Policajnom zbore a pri tejto by obvinený vydal napr. drogy, ani tento postup nezodpovedá zákonnému získaniu tohto dôkazu. Policajti je oprávnený presvedčiť sa, či osoba, proti ktorej vykonáva služobný zákrok, nemá pri sebe zbraň a ak ju má, odňať ju. Z hľadiska zákonnosti však nesmie využitie oprávnenia vykonať bezpečnostnú prehliadku sledovať iný záujem, než zistenie a prípadné zaistenie zbrane, ktorá by mohla ohroziť život alebo zdravie policajta.

Predmetné konštatovanie o povinnosti postupovať podľa Trestného poriadku súvisí s tým, že Trestný poriadok je v pomere špeciality k zákonu o policajnom zbore v prípade pokiaľ ide o konkrétne podozrenia zo spáchania trestného činu, ktoré sú spojené so zásahmi do základných práv a slobôd fyzických osôb (osobná prehliadka zo strany štátneho orgánu sa vo všeobecnosti považuje za zásah do súkromia fyzickej osoby, pričom právo na rešpektovanie súkromného života je zaradené medzi základné práva a slobody tak Ústavou SR ako aj Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Tento pomer špeciality vychádza z toho, že Trestný poriadok, svojou úpravou možnosti vykonať napríklad osobnú prehliadku, poskytuje väčšiu garanciu ochrany základných práv a slobôd fyzickým osobám, než zákon o policajnom zbore, a preto v prípade, že ide o konkrétne podozrenie zo spáchania trestného činu (napríklad zo spáchania trestného činu v súvislosti s prechovávaním omamných látok), musí policajti postupovať pri osobnej prehliadke podľa ustanovení Trestného poriadku.

Na základe uvedeného potom krajský súd musel jednoznačne skonštatovať, že takto získaný dôkaz (plastový obal s obsahom neznámej hnedej látky a papierový obal z cigariet zn. „Marlboro“ s obsahom neznámej sušenej rastliny) bez náležitého poučenia obvineného podľa ustanovenia § 8 ods. 2 Zákona o Policajnom zbore nemožno považovať za dôkaz získaný zákonným spôsobom a dôkaz získaný z takéhoto postupu nemožno v zmysle ustanovenia § 119 ods. 4 Tr. por. použiť v trestnom konaní. V posudzovanej trestnej veci ide o absolútnu neúčinnosť získaného dôkazu (zaistených omamných látok), pričom túto nezákonnosť nie je možné odstrániť v ďalšom priebehu konania (išlo o neopakovateľný úkon zo strany polície). Napokon za dôkaz, ktorý bol získaný nezákonným spôsobom, sa považuje nielen dôkaz, pri ktorom bola nezákonnosť spôsobená, ale aj každý dôkaz získaný na základe takéhoto dôkazu, preto v danom prípade nie je možné použiť ani výsledky následne vypracovaného znaleckého posudku KEÚ PZ.

Ak potom súd prvého stupňa odôvodnil napadnutý výrok o vine o takéto nezákonné dôkazy, odvolací súd v tomto jeho postupe videl pochybenie v zmysle § 321 ods. 1 písm. a), b), d) Tr. por. odôvodňujúce zrušenie napadnutého rozsudku, pričom v danej veci pri zaistených omamných látkach išlo o neopakovateľný dôkaz, preto nie je možné vyššie uvedené pochybenia zreparovať. Nemožnosť použiť takto získaný dôkaz a aj od neho odvodené dôkazy v trestnom stíhaní znamená neexistenciu zásadného dôkazu, ktorý by nasvedčoval tomu, že sa stal skutok, ktoré bolo kladené za vinu obžalovaným obžalobou.

Odvolací súd potom podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), d) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por., § 285 písm. a/ Tr. por. obžalovaného A. B. oslobodil spod obžaloby Okresnej prokuratúry v Považskej Bystrici sp.zn. Pv 503/13/3306 zo dňa 21.7.2014, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok prípustný nie je.